

Toimintaympäristön muutokset ja EU:n CEF- rahoituksen painopisteet

Pohjois-Pohjanmaan liikennefoorumi
11.11.2022

Marko Mäenpää, erityisasiantuntija



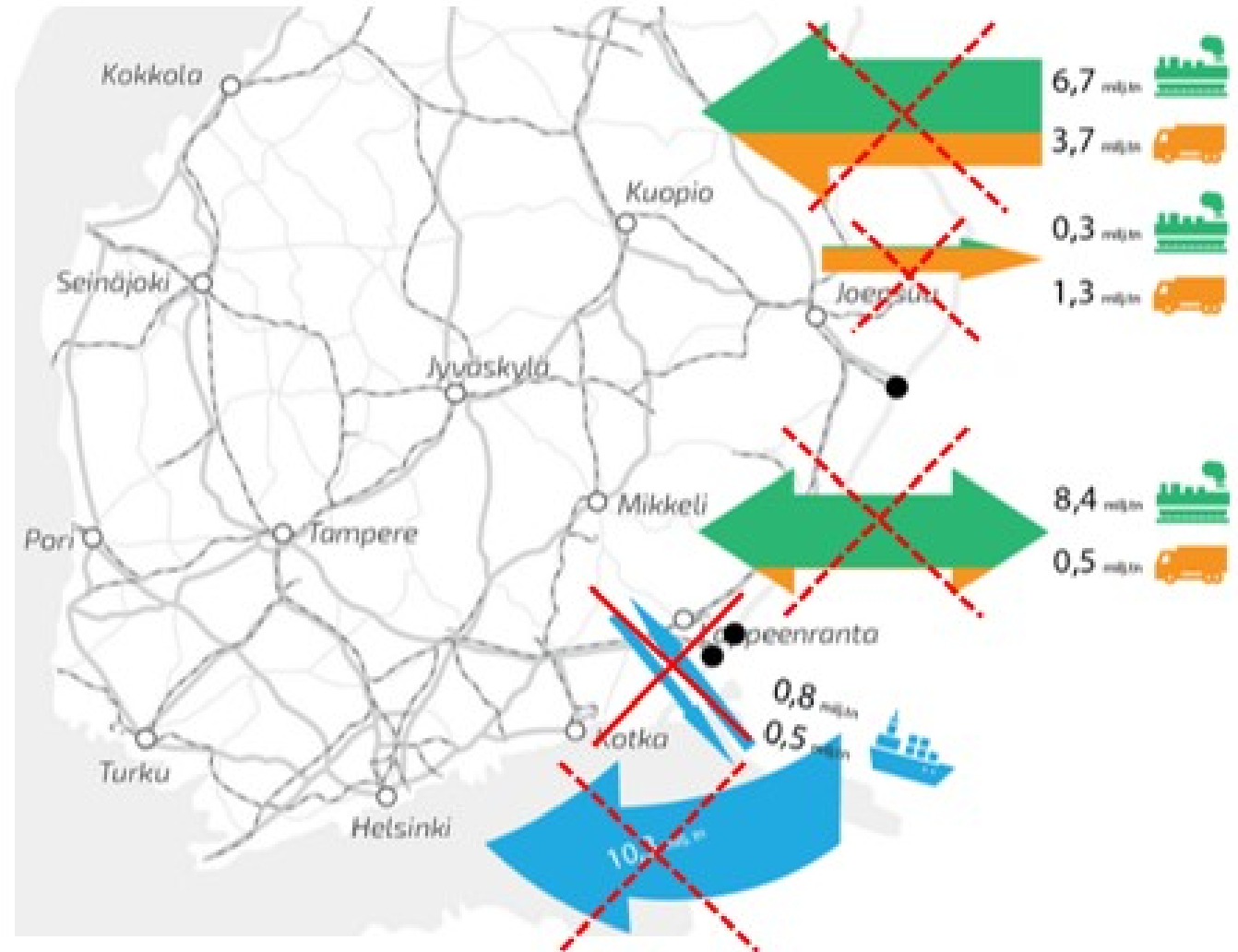
Viimeaikaisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset

- ▶ Koronapandemia
- ▶ Venäjän hyökkäys Ukrainaan
- ▶ NATO-jäsenyys



Tavaravirrat muutoksessa Venäjän hyökkäyssodan seurauksena – mikä on muuttunut?

- Kuljetusvirrat muutoksessa
- Rataverkolla tietyillä yhteysväleillä tavaraliikenne vähentynyt tai loppunut kokonaan, toisilla kasvanut selvästi
- Rajaliikenne rekoilla lähes loppunut
- Saimaan kanavan liikenne pysähtynyt
- Lennot Venäjän yli loppuneet
- Muutoksia pidemmällä aikavälillä seurataan.



EU ja Nato, huoltovarmuus

- ▶ EU:ssa sotilaallinen liikkuvuus kytkeytyy kiinteästi Euroopan vakauteen ja turvallisuuteen.
- ▶ Nato lisää kansainvälistä yhteistyötä laajasti
- ▶ Suomen geopoliittinen asema edellyttää hyviä kansainvälisiä yhteyksiä
- ▶ Merisatamien merkitys korostuu huoltovarmuusnäkökulmasta
 - Keskeistä on satamien kyky käsitellä eri tavaravirtoja
 - Myös meriväylien käytettävyyys ja varmentaminen korostuu – uhka on, että kansainväliset vesialueet eivät aina käytettävissä
 - Muuttuneessa tilanteessa on ollut tärkeää varmistaa Suomen energiakuljetukset. Tässä yhtenä ratkaisuna mm. Inkoon LNG-terminaali
- ▶ Huoltovarmuusnäkökulmasta haetaan myös merikuljetusten osalta varmentavia yhteyksiä. Tässä korostuu yhteistyö muun muassa Ruotsin kanssa.
- ▶ Myös toimivat ja kunnossa olevat maan sisäiset liikenneyhteydet ovat aivan keskeinen osa huoltovarmuutta.





TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Tilanne EU:n CEF- rahoituksessa ja TEN-T- asetusvalmistelussa

CEF-haut 2022-2023

- ▶ **Verkkojen Eurooppa (Connecting Europe Facility, CEF)**-asetuksen perusteella laadittu rahoitushakuja ohjaava **työohjelma** määrittää ohjelman painopisteitä, nyt voimassa kolmivuotinen ohjelma **v. 2021-2023**.
- ▶ Hakuja vuosittain eli saman sisältöinen hankehaku myös **2022 ja 2023**.
- ▶ **Vaihtoehtoisten käyttövoimien (AFIF)** 5 hakua, jäljellä **2** hakua **v. 2023 (19.9.2023 asti)**.
- ▶ **V. 2022 sotilaallisen liikkuvuuden** haku **12.5.-29.9.2022**.
- ▶ **CEF 2022-haku** auki **13.9.2022-18.1.2023**, päätökset kesäkuussa 2023.
- ▶ **V. 2024 tulee uusi työohjelma loppukaudelle**, painopiste TEN-T-verkon modernisaatioprioriteeteissa. Komissio ehdottanut työohjelman muuttamista, sen etupainotteisuus lisääntyy.
- ▶ <https://www.traficom.fi/fi/liikenne/liikennejarjestelma/euroopan-laajuinen-liikenneverkko-ten-t-ja-cef-rahoitus>



TEN-T / komission muutosehdotus 7/2022

- 1) TEN-T -verkon laajentaminen Ukrainaan ja Moldovaan
- 2) Venäjän ja Valko-Venäjän poistaminen TEN-T –kartoilta
- 3) Venäjän ja Valko-Venäjän rajoille johtavien yhteyksien siirtäminen ydinverkolta kattavalle verkolle. Eurooppalaisten liikennekäytävien (nykyiset ydinverkkokäytävät) sopeuttaminen edellä mainittuihin muutoksiin.
- 4) Vaatimus rakentaa uudet TEN-T-verkon raideyhteydet eurooppalaisen standardin (1435 mm) raideleveyteen ilman poikkeuksia ja tehdä olemassa olevan TEN-T-rataverkon osalta suunnitelma siirtymiseksi eurooppalaisen standardin raideleveyteen lukuun ottamatta niitä verkon osia, joilla tämä ei ole hyöty-kustannussyistä perusteltua.



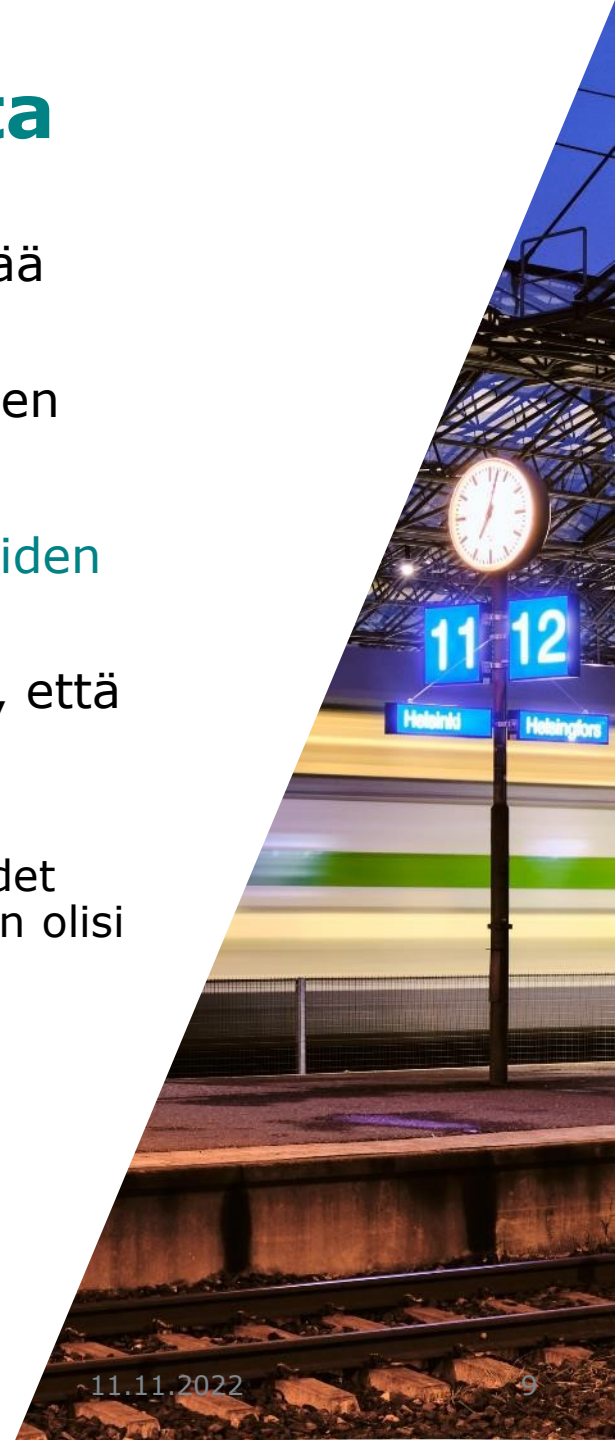
Muita Suomen kannalta tärkeitä kysymyksiä TEN-T asetuksessa

- ▶ Infravaatimukset menossa neuvostossa hyvään suuntaan, esim.
 - ▶ Maanteiden vaatimuksiin lievennyksiä
 - ▶ Ydinverkon lentoasemien ratavaatimuksiin porrastusta matkustajamäärien mukaan
 - ▶ Kaupunkisolmukohtien vaatimuksiin joustoa mm. tietojen raportointiin
 - ▶ Ratojen erillisverkkoja koskeva poikkeus säilymässä
- ▶ Haasteena infravaatimusten osalta edelleen etenkin maanteiden raskaan liikenteen taukopaikkavaatimus
- ▶ Karttoja koskien ei merkittävää edistymistä Suomen satamia koskevan kysymyksen osalta
- ▶ H/K-suhteen ja harvaan asuttujen alueiden haasteet tunnistettu keskustelussa, pyrkimys huomioida asia myös asetuksessa



U-jatkokirje / Tiivistelmä Suomen kannoista

- ▶ Rajatylittävien yhteyksien kehittäminen Venäjälle ei ole tällä hetkellä enää prioriteetti, ja Venäjä ja Valko-Venäjä tulee poistaa TEN-T -kartoilta.
- ▶ Ehdotetut muutokset TEN-T verkon laajuudessa eivät saa heikentää itäisen Suomen kansallisesti ja alueellisesti tärkeiden tie- ja ratayhteyksien kehittämistä. **Suomi suhtautuu kriittisesti ehdotukseen ydinverkon ratayhteyksien päättymisestä Kouvolaan Vainikkalan sijaan sekä maanteiden ydinverkon päättymisestä Haminaan Vaalimaan sijaan.**
- ▶ Suomi suhtautuu erittäin kriittisesti muutoksiin raideleveyteen ja katsoo, että **raideleveyttä koskevissa kysymyksissä on oltava mahdollisuus käyttää kansallista harkintaa.**
 - ▶ Suomen näkemyksen mukaan joustamaton vaatimus rakentaa uudet rataosuudet suomalaisesta raideleveydestä poikkeavaan eurooppalaiseen standardileveyteen olisi Suomen rataverkon kannalta kohtuuton.



Kiitos!

marko.maenpaa@traficom.fi

